

Kort historik

Under 150 år har mycket hänt sedan Göteborg fick landets första yrkesbrandkår år 1872. Genom åren har brandkåren utvecklats både organisatoriskt och tekniskt för att kunna möta samhällets förändringar och utveckling.

Redan på 1910-talet försökte krafter på brandkåren få ett Riksbrandmuseum placerat i Göteborg. Planerna framskred så långt att brandhistoriska föremål samlades in från olika delar av landet. Det blev dock inget större brandmuseum men flera av dessa föremål finns kvar i Göteborg.

Vid brandkårens motorisering i slutet av 1910-talet ställde man undan några ångsprutor och andra hästfordon som reserv. Man litade inte helt på bilarnas driftsäkerhet och med det första världskriget i färskt minne kunde det vara bra med reservfordon, även om de var hästdragna. Detta medförde att Räddningstjänsten i dag har dessa äldre ångsprutor och vagnar bevarade, från brandkårens tidiga år.

Inför 100-årsjubileet upptäckte man att det inte fanns någon gammal brandbil bevarad.

"När nöden är som störst, är hjälpen som närmast"

Brandkårens gamla stegbil, av märket *Faun* hade sålts till Götaverken i början av 1960-talet. Brandkåren fick här en förfrågan om man ville köpa tillbaka den gamla stegbilen. Bilen blev återköpt och renoverades tillsammans med de två gamla ångsprutorna inför jubileet, av personal på Hedens brandstation m.fl.

100-årsjubileet år 1972 - Ångsprutan från 1877 vid Kronhuset

När Göteborgs Brandförsvär firade 100-årsjubileum 1972 satsade brandkåren stort på att visa göteborgarna dess historia.

Bland annat producerades filmen "Hundra år i elden". Utställningar fanns på både Kronhuset och på Liseberg där det också gavs uppvisning av brandkårens verksamhet anno 1972. Göteborgarna kunde inte missa att de hade ett effektivt brandförsvär!

Efter 100-årsjubileet 1972 motionerades i kommunfullmäktige av politikern och brand- och civilförsvarets ordförande Folke Björkman om att Göteborg skulle få ett brandmuseum. 1984 invigdes museet på Lundby brandstation av motionären. Museet hade iordningställts av Bertil Söderberg med hjälp av Industrimuseet.

Brandmuseet flyttades från Lundby i samband med att Gårda brandstation byggdes. Lokal och ytor fanns avsatta för ett brandkårmuseum, vilka iordningställdes inför invigningen den 1 november 1988. Efter bara några år fick museilokalen en helt annan inriktning.

En stor del av museets föremål och fordon var länge kvar som utsmyckning, men har under de senaste åren flyttats från den lokal som var avsedd för ett brandkårmuseum. I början av 2023 flyttades de största föremålen ut, båda ångsprutorna och stegbilen.

Att räddningstjänstförbund bildas idag har sina fördelar, men det innebär också en risk att den kommunala brandkårens historia då glöms bort.

Därför är det extra viktigt att ta vara på brandkårnas historia så länge möjligheter fortfarande finns. Räddningstjänsten står till samhällets tjänst och dess historia är en del av medborgarnas historia.

Ångsprutan från 1877

Foto: Elisabeth Hedenström